
EDITORIAL

LUBOMÍR MACHALA

Aktuální číslo časopisu *Bohemica Olomucensia* otevírá oddíl textů vzniklých hlavně na základě příspěvků z tradičního pracovního semináře, jehož devátý ročník se uskutečnil v Olomouci 15. června 2023 ve spolupráci katedry bohemistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a pražského Ústavu pro českou literaturu, v. v. i., pod názvem „Cenová bilance 2022“. Texty tohoto bloku mají jednak podobu odborných studií, jednak žánrově uvolněnějších článků (viz úvahu nad jedním z inspiračních zdrojů současných próz sepsanou Alenou Šidákovou a pamfleticky laděný text Vladimíra Novotného, který byl redakci dodán, jak se v případě „Cenových bilancí“ už stalo zvykem, aniž by byl přednesen na samotném semináři). Pro „cenověbilanční“ jednání i publikační výstupy se stalo také příznačným, že se občas tematicky protínají příspěvky různých autorů. Tentokrát k tomu došlo u Marka Lolloka a jeho stati „Interkulturní prózy a obraz kulturního šoku v současné české literatuře“ a Aleše Merenuše, který dodal studii „Cesta do temných hlubin vlastní mysli aneb *Jsem jejich bůh* Josefa Pánka“. Společným jmenovatelem obou textů je tematizace kulturního šoku v současných českých prózách, přičemž Lollokův pohled je převážně panoramatický, kontextuální, Merenusův se pak detailně soustředí na jedno dílo, konkrétně na prózu Josefa Pánka *Jsem jejich bůh*. Stať Petra Hrtánka nazvaná „Když hodně znamená méně: kriticky o dvou ‚severských‘ detektivkách Františka Šmehlíka“ si všímá problematických míst a rysů detektivních próz autora oceněného porotci Magnesie Litery v rámci tzv. žánrové kategorie a zamýšlí se rovněž nad smyslem vzniku a fungování těchto speciálních žánrových kategorií.

Mezi studiemi věnovanými básnické tvorbě se ta, jejímž autorem je Jakub Chrobák, opět dostává od jednotlivé knihy k obecnému problému. Konkrétně tedy od básnické sbírky Filipa Klegy *Andrstán* k všestrannému upozadování literární kritiky, při němž krom jiného dochází k nahrazování jejích postupů a nástrojů praxí recenzentskou, která rezignuje na kontextový přístup a odpovědné nakládání s pojmy a termíny. Což v daném případě postihlo fenomén undergroundu. Stať Jakuba Záhory představuje zasvěceným a empatickým způsobem dosavadní poetickou tvorbu Kláry Goldstein, jedné z nejvýraznějších básnířek střední generace, jejíž prozatím poslední sbírka *Deště Maierniggu* byla roku 2022 nominována na Magnesii Literu za poezii. Ivo Harák ve svém výkladu používá i poněkud nezvyklá a provokativní označení či slovní spojení, ale se zcela seriózním cílem, kterým je identifikovat pozitiva a negativa poezie Petra Kukala a najít pro ni adekvátní pozici v hodnotové hierarchii současné české literatury. A protože se od roku 2017 cenové bilancování týká také slovenské literatury, mají v něm i tentokrát místo její reflexe. Jedna z nich (Lubomír Machala: „Rankovova *Klinika* čili Léčba nicotou a bezútěšností“) si všímá, jak se v próze, která získala v rámci Panta Rhei Awards Cenu Literární akademie, podařilo Pavlu Rankovovi drásavou niternou výpověď artikulovat v podobě čtenářsky přístupné modelové prózy. Zuzana Urbaničová svou pozornost zase věnuje prozaickému debutu Dominiky Moravčíkové *Dom pre jeleňa*, který typologicky rezonuje s patrně nejvýraznější tendencí současné slovenské prózy označovanou Peterem Darovcem pracovníě jako „nový regionalizmus“.

Obvykle základní oddíl našeho časopisu označovaný „Studie“ obsahuje velmi přínosnou a důležitou stať Bohumila Fořta „Doležel a estetika“, zaměřenou na základní esteticko-sémiotické aspekty Doleželův vliv na světovou vědu a sledující návrat badatelova odkazu zpět do domácího prostředí. Širokospektrální tematické založení našeho periodika pak demonstrují články Lenky Pořízkové „Spravedlivá cena. Názory na honoráře a cenotvorbu knih v kulturní politice Československa padesá-

tých a šedesátých let 20. století“ a edice dopisů Jana Čepa Josefu Tichému připravená Terezou Komendovou, a to včetně doprovodné studie.

Oddíl „Různé“ otevírá text Františka Všetického vracející se v intencích jeho metody zaměřené především na styl a kompozici literárního díla k próze Petra Rittera *Protipopravčí četa*. Nebývá zvykem recenzovat druhá vydání knih, ale Radek Cimprich přesvědčivě dokazuje, že v případě esejistického souboru Miloslava Topinky *Hadí kámen* je tento krok zcela oprávněný. Poslední čtyři texty tohoto čísla našeho časopisu jsou věnovány životnímu jubileu profesora Jiřího Fialy a úmrtím profesora Aleše Hamana, docenta Jiřího Opelíka a docentky Hany Bočkové.